

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Grittie ER Bonaire	
Ingek.:	AUG 07 2020
Volgsnummer:	2020002720
Chiffrer:	Uitv.:

Aan:
Leden van de Eilandsraad van het
openbaar lichaam Bonaire

Uw brief van: Ons nummer: P&A/2020005621
Datum: - 7 AUG^{de} 2020
Betreft: Aanbieding 2 Begrotingswijziging 2020

Geachte Leden,

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende:

De heersende noodsituatie door de uitbraak van het Corona Covid-19 virus heeft er toe geleid dat het bestuurscollege op 2 april 2020 een concept tweede begrotingswijziging 2020 aan het College financieel toezicht (Cft) heeft aangeboden. Het voorgestelde concept begrotingswijziging was bedoeld om de gevolgen van het coronavirus die zouden doorwerken in de sociale – en economische sector te kunnen dekken. Het betrof een totaal bedrag van USD 6.3 miljoen en dit zou uit de algemene reserves worden gefinancierd.

Het Cft heeft het bestuurscollege bij bijgevoegde brief van 14 april 2020 met nummer Cft 202000044 geadviseerd, om een noodfonds van circa USD 1.5 miljoen binnen de huidige begroting van het openbaar lichaam Bonaire (OLB) te creëren en de situatie met betrekking tot Covid-19 begin mei '20 opnieuw te bezien.

Het bestuurscollege was, op advies van het Cft, ondertussen bezig met het verwerken van enkele aanpassingen in de eerste begrotingswijziging 2020. De personeelsbegroting was herzien en heeft geleid tot een beschikbare ruimte van USD 0.8 miljoen. Dit bedrag is samen met USD 0.5 miljoen die door het ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) ten behoeve van bijzondere uitkeringen is toegekend, ter beschikking gesteld om de acute gevallen die zullen voortvloeien uit Covid-19, te kunnen financieren. De herziende versie van de eerste begrotingswijziging is op 24 april 2020 aan de eilandsraad aangeboden.

Tijdens de behandeling van de eerste begrotingswijziging 2020 in de meningsvormende vergadering van 28 mei 2020 heeft de eilandsraad een amendement ingediend. De eilandsraad verzocht middels dit amendement de post 'onvoorzien' met USD 1 miljoen te verhogen om de extra uitgaven in verband met Covid-19 te dekken. Voorgesteld werd om het bedrag te onttrekken van de algemene reserves. Het Cft heeft op 2 juni jl. bij bijgevoegde brief Cft 202000069 hiermee ingestemd. Met de goedkeuring van de eerste begrotingswijziging door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) op 15 juni jl. heeft het OLB een noodfonds van totaal USD 2.3 miljoen gecreëerd.

Vanwege bovenstaande ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden na het ontvangen van de adviesbrief van het Cft van 14 april 2020 op het concept tweede begrotingswijziging en uit transparantie naar de eilandsraad toe, wenst het bestuurscollege de op 2 april 2020 aan het Cft aangeboden concept tweede begrotingswijziging 2020 te herzien.

De herziende 2de begrotingswijzigingsvoorstellen zijn op 9 juli 2020 officieel aan het Cft aangeboden. Het betreft een totaal bedrag van USD 4.3 miljoen dat we van de diverse ministeries in het 1ste en 2de kwartaal mogen ontvangen waarvan USD 2.6 miljoen voor het uitvoeren van reguliere bijzondere uitkering projecten en USD 1.7 miljoen voor het dekken van kosten in verband met de uitbraak Covid -19.

Om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen is het noodzakelijk om ook de budgetten van de bijzondere uitkeringen door middel van een begrotingswijziging te formaliseren. Deze wijzigingen zijn puur van technische aard en zullen als de gebruikelijke technische aanpassingen worden behandeld. In de bijlagen treft u de drie brieven van het ministerie van BZK aan, waarin deze middelen zijn toegezegd.

Het Cft heeft op 20 juli positief geadviseerd op de voorgestelde 2de herziende begrotingswijziging, echter met de opmerking dat zij uit de gegeven toelichting bij de bijzondere uitkering "Kansen voor allen", niet kunnen herleiden of deze direct verband heeft met Covid-19. In hun brief hebben ze geadviseerd om in overleg met BZK te treden vòòr het aanbieden van de 2de wijziging aan de eilandsraad.

Conform artikel 17 lid 4 van wet FinBES dient het bestuurscollege aan te geven in welke wijze rekening is gehouden met het advies van het Cft. Op basis hiervan wordt de volgende aanvullende informatie aan u verstrekt:

"Het gaat hierbij om activiteiten en projecten die ervoor zorgen dat kinderen en ouderen dezelfde kansen en mogelijkheden krijgen als anderen. Met name gericht op hen die nu ook door Covid-19 een extra tegenslag hebben gehad. Denk hierbij aan een project om gedurende eventuele lockdown keukentafelgesprekken te voeren met bejaarden om isolement te voorkomen omdat bijv. de dagopvang gesloten is. We hebben hier veel uitingen van bezorgdheid over gehad bij de sluiting van opvang voor ouderen."

Gelezen het bovenstaande bieden wij u het tweede concept begrotingswijziging van het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2020 aan, met een bijgevoegde adviesbrief van het Cft van 20 juli 2020, tot vaststelling in de raad aan.

In het vertrouwen u naar voldoening te hebben geïnformeerd,

Het Bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,
de Gezaghebber, de Eilandsecretaris, *uy*

Bijlage:

Cft adviesbrief: 14 april 2020 met kenmerk Cft 202000044 (1ste begrotingswijziging 2020)
Cft adviesbrief: 2 juni 2020 met kenmerk Cft 202000069 (1ste amendement 2020)
Cft adviesbrief: 20 juli 2020 met kenmerk Cft 202000095 (2de begrotingswijziging 2020)
BZK brief: 30 april 2020 met kenmerk 2020-0000213754
BZK brief: 26 mei 2020 met kenmerk 2020-0000258557
BZK brief: 25 juni 2020 met kenmerk 2020-0000356814
Concept verordening 2de BW 2020

C.C: College Financieel Toezicht, Gedeputeerde van Financiën, Directeur BO en afdeling Financiën

OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

Eilandsverordening tot
tweede wijziging van de
begroting van het
openbaar lichaam Bonaire
voor het dienstjaar 2020.

2020

AANBIEDING

No.1

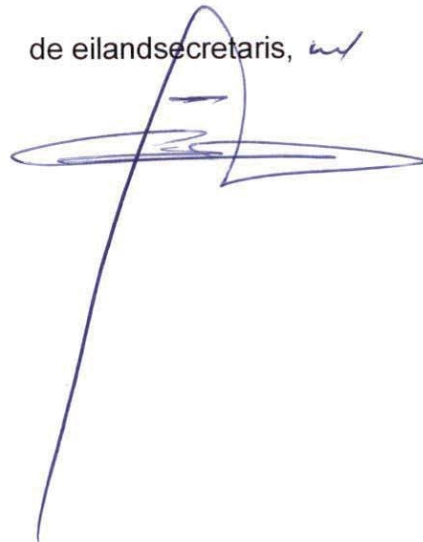
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire biedt aan de eilandsraad ter goedkeuring aan, een ontwerp-eilandsverordening tot tweede wijziging van de begroting van het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2020.

Kralendijk, - 7 AUG 2020

de gezaghebber,

de eilandsecretaris, *and*

OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

Eilandsverordening tot
tweede wijziging van de
begroting van het
openbaar lichaam Bonaire
voor het dienstjaar 2020.

2020

ONTWERP

No.2

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

Overwegende:

dat het gewenst is de begroting van het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2020 te wijzigen;

Gelet op:

Afdeling 2 van hoofdstuk 3 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, St. Eustatius en Saba (Staatsblad 2010, 365)

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de volgende eilandsverordening:

Artikel I

De in de bij deze eilandsverordening behorende bijlage vermelde posten van de begroting van het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2020 worden vermeerderd c.q. verminderd als vermeld in de bijlage.

Bijlagen behorende bij eilandsverordening van

Tweede wijziging op de begroting 2020

Bonaire

Exploitatie begroting (lasten)

Hoofd functie	Naam hoofdfunctie	Functie	Naam functie	Begroting 2020	Voorgestelde wijziging	Nieuwe voorgestelde stand Begroting 2020	Voorgestelde wijziging met meerjarige doorwerking		
							2021	2022	2023
0	Algemeen bestuur	001	Bestuursorganen	1.974.464		1.974.464	0	0	0
		002	Bestuursapparaat	22.045.673		22.045.673	0	0	0
		003	Burgerzaken	865.358		865.358	0	0	0
		020	Eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd	947.953		947.953	0	0	0
1	Openbare orde en veiligheid	130	Rampenbestrijding	304.536	42.510	347.046	0	0	0
		140	Overige beschermende maatregelen	707.575		707.575	0	0	0
2	Verkeer, vervoer, waterstaat en communicatie	210	Wegen, straten, pleinen	11.690.189		11.690.189	0	0	0
		211	Verkeersmaatregelen te land	174.964		174.964	0	0	0
		222	Verkeersmaatregelen te water	2.878.582		2.878.582	0	0	0
3	Economische zaken	300	Economische zaken	789.476		789.476	0	0	0
		310	Handel en industrie	373.234		373.234			
		341	Overige agrarische zaken, jacht en visserij	2.181.205		2.181.205	0	0	0
4	Onderwijs	400	Algemeen beheer onderwijs	778.698		778.698	0	0	0
		480	Gemeenschappelijke uitgaven/inkomsten van het onderwijs	1.033.506		1.033.506			
		482	Volwasseneducatie	695.301		695.301	0	0	0

Bijlagen behorende bij eilandsverordening van

Tweede wijziging op de begroting 2020

Bonaire

Exploitatie begroting (lasten)

Hoofd functie	Naam hoofdfunctie	Functie	Naam functie	Begroting 2020	Voorgestelde wijziging	Nieuwe voorgestelde stand Begroting 2020	Voorgestelde wijziging met meerjarige doorwerking		
							2021	2022	2023
5	Cultuur en recreatie	510	Openbaar Bibliotheek	352.134		352.134	0	0	0
		530	Sport	1.116.644		1.116.644	0	0	0
		540	Kunst	834.601		834.601	0	0	0
		541	Oudheidkunde/musea	6.990		6.990	0	0	0
		560	Maatschappelijke leefbaarheid en openlucht recreatie	2.177.186		2.177.186	0	0	0
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	600	Arbeidsaangelegenheden Algemeen Beheer	1.622.318	1.036.735	2.659.053	0	0	0
		611	Werkgelegenheid	629.881		629.881	0	0	0
		630	Sociaal cultureelwerk jeugd- en jongeren werk	5.753.849	929.046	6.682.895	0	0	0
		640	Bejaardenzorg	45.590		45.590	0	0	0
		650	Kinderopvang	895.063	1.514.060	2.409.123	0	0	0
		651	Dagopvang gehandicapten	653.505		653.505	0	0	0
7	Volksgezondheid	700	Algemeen beheer Volksgezondheid	2.706.446		2.706.446	0	0	0
		710	Preventieve en curatieve gezondheidszorg	271.939		271.939	0	0	0
		720	Slachthuizen	0		0	0	0	0
		721	Reiniging	2.916.000		2.916.000	0	0	0

Bijlagen behorende bij eilandsverordening van

Tweede wijziging op de begroting 2020

Bonaire

Exploitatie begroting (baten)

Hoofd functie	Naam hoofdfunctie	Functie	Naam functie	Begroting 2020	Voorgestelde wijziging	Nieuwe voorgestelde stand Begroting 2020	Voorgestelde wijziging met meerjarige doorwerking		
							2021	2022	2023
0	Algemeen bestuur	001	Bestuursorganen	60.806		60.806	0	0	0
		002	Bestuursapparaat	4.599.566		4.599.566	0	0	0
		003	Burgerzaken	498.583		498.583	0	0	0
		020	Eigendommen niet voor openbare dienst bestemd	3.048.500		3.048.500	0	0	0
1	Openbare orde en veiligheid	130	Rampenbestrijding	303.036	42.510	345.546	0	0	0
		140	Overige beschermende maatregelen	180.000		180.000	0	0	0
2	Verkeer, vervoer, waterstaat en communicatie	210	Wegen, straten, pleinen	9.676.996		9.676.996	0	0	0
		211	Verkeersmaatregelen te land	115.000		115.000	0	0	0
		222	Verkeersmaatregelen te water	3.005.463		3.005.463	0	0	0
3	Economische Zaken	300	Economische Zaken	100.000		100.000	0	0	0
		310	Handel en Industrie	443.540		443.540	0	0	0
		341	Overige agrarische zaken, jacht en visserij	1.567.235		1.567.235	0	0	0
4	Onderwijs	480	Gemeenschappelijke uitgaven/inkomsten van het onderwijs	8.500		8.500	0	0	0
5	Cultuur en recreatie	510	Openbaar Bibliotheek	0		0	0	0	0
		530	Sport	27.072		27.072	0	0	0
		560	Maatschappelijke leefbaarheid en openlucht	1500		1.500	0	0	0

Bijlagen behorende bij eilandsverordening van

Tweede wijziging op de begroting 2020

Bonaire

Exploitatie begroting (baten)

Hoofd functie	Naam hoofdfunctie	Functie	Naam functie	Begroting 2020	Voorgestelde wijziging	Nieuwe voorgestelde stand Begroting 2020	Voorgestelde wijziging met meerjarige doorwerking		
							2021	2022	2023
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	600	Algemeen beheer	557.885	215.607	773.492	0	0	0
		611	Werkgelegenheid	629.879		629.879	0	0	0
		630	Sociaal cultureelwerk jeugd- en jongeren werk	3.599.088	929.046	4.528.134	0	0	0
		640	Bejaardenzorg	0		0	0	0	0
		650	Kinderopvang	575.782	1.514.060	2.089.842	0	0	0
		651	Daagopvang gehandicapten	620.311		620.311	0	0	0
7	Volksgezondheid	700	Algemeen beheer Volksgezondheid	1.504.902		1.504.902	0	0	0
		710	Preventieve en curatieve gezondheidszorg	98.515		98.515	0	0	0
		720	Slachthuizen	145.000		145.000	0	0	0
		721	Reiniging	1.400.000		1.400.000	0	0	0
		722	Riolering en waterzuivering	5.067.879		5.067.879	0	0	0
		723	Milieu en Natuurbeheer	129.040	128.427	257.467	0	0	0
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	822	Overige volkshuisvesting	2.707.424		2.707.424	0	0	0
		910	Reserveringen	748.034		748.034	0	0	0
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	920	Belastingen	11.890.000		11.890.000	0	0	0
		921	Algemene Uitkeringen	28.624.032	1.470.728	30.094.760	0	0	0
		922	Algemene uitgaven en inkomsten	275.000		275.000	0	0	0
		992	Saldo Gewone dienst	1.000.000		1.000.000	0	0	0
Totaal voorgestelde wijzigingen				83.208.568	4.300.378	87.508.946	0	0	0

Artikel II

Deze eilandsverordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van haar afkondiging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire van,

de voorzitter,

de eilandsgriffier,

OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

Toelichting behorende bij
tweede wijziging van de
begroting van het
openbaar lichaam Bonaire voor
het dienstjaar 2020.

TOELICHTING

Algemeen:

De heersende noodsituatie door de uitbraak van het Corona Covid-19 virus heeft er toe geleid dat het bestuurscollege op 2 april 2020 een concept tweede begrotingswijziging 2020 aan het College financieel toezicht (Cft) heeft aangeboden. De voorgestelde concept begrotingswijziging was bedoeld om de gevolgen van de coronavirus die zouden doorwerken in de sociale – en economische sector te kunnen dekken. Het betrof een totaal bedrag van USD 6.3 miljoen en dit zou uit de algemene reserves worden gefinancierd.

Het Cft heeft het bestuurscollege bij brief van 14 april 2020 met nummer Cft 202000044 geadviseerd om een noodfonds van circa USD 1.5 miljoen binnen de huidige begroting van het openbaar lichaam Bonaire (OLB) te creëren en de situatie met betrekking tot Covid-19 begin mei '20 opnieuw te bezien.

Het bestuurscollege was, op advies van het Cft, ondertussen bezig met het verwerken van enkele aanpassingen in de eerste begrotingswijziging 2020. De personeelsbegroting was herzien en heeft geleid tot een beschikbare ruimte van USD 779.512. Dit bedrag is samen met USD 512.401 die door het ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) ten behoeve van bijzondere uitkeringen is toegekend, ter beschikking gesteld om de acute gevallen die zullen voortvloeien uit Covid-19, te kunnen financieren. De herziende versie van de eerste begrotingswijziging is op 24 april 2020 aan de eilandsraad aangeboden.

Tijdens de behandeling van de eerste begrotingswijziging 2020 in de meningsvormende vergadering van 28 mei 2020 heeft de eilandsraad een amendement ingediend. De eilandsraad verzocht middels dit amendement de post 'onvoorzien' met USD 1 miljoen te verhogen om de extra uitgaven in verband met Covid-19 te dekken. Voorgesteld werd om het bedrag te onttrekken van de algemene reserves. Het Cft heeft op 2 juni jl. bij brief Cft 202000069 hiermee ingestemd. Met de goedkeuring van de eerste begrotingswijziging door minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) op 15 juni jl. heeft het OLB een noodfonds van totaal USD 2.291.913 gecreëerd.

Vanwege bovenstaande ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden na het ontvangen van de adviesbrief van Cft van 14 april 2020 op het concept tweede begrotingswijziging en uit transparantie naar de eilandsraad toe, wenst het bestuurscollege de op 2 april 2020 aan Cft aangeboden concept tweede begrotingswijziging 2020 te herzien.

Het openbaar lichaam Bonaire heeft in het eerste en tweede kwartaal een totaal bedrag van afgerond USD 4.3 miljoen van diverse ministeries ontvangen in verband met het uitvoeren van de reguliere bijzondere uitkering projecten en Corona Covid-19.

Om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen is het noodzakelijk om ook de budgetten van de bijzondere uitkeringen door middel van een begrotingswijziging te formaliseren. Deze wijzigingen zijn puur van technische aard en zullen als de gebruikelijke technische aanpassingen worden behandeld. Hieronder volgt een toelichting per functie van de voorgestelde technische wijzigingen.

Functie 130 - Rampenbestrijding

Het ministerie van Veiligheid en Justitie (J&V) verleent conform artikel 2 lid 1 Kostenbesluit Veiligheidswet BES, het OLB een jaarlijkse bijdrage van 100.000 euro als bijdrage in de kosten die voortvloeien uit de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing en de brandweezorg. Wij hebben rekening gehouden met de jaarlijkse bijdrage van USD 115.150 (gebaseerd op de koers in het tweede kwartaal 2019) bij het opstellen van de begroting 2020. In het eerste kwartaal is een bedrag van USD 107.700 door het ministerie J&V overgemaakt. Dit betekent dat het geraamd bedrag bij de primaire begroting met een bedrag van USD 7.450 naar beneden moet worden bijgesteld.

Verder heeft het ministerie van VWS op grond van de Veiligheidswet BES het OLB een bijdrage toegekend voor het uitoefenen van de taken in het kader van de organisatie van geneeskundige hulpverlening. Het openbaar lichaam kan een bijdrage van USD 50.000 per jaar voor de jaren 2019 tot en met 2023 verwachten. In het eerste kwartaal is een bedrag van USD 24.980 door het ministerie gestort. In de beschikking is opgenomen dat de bijdrage in twee jaarlijkse termijnen wordt overgemaakt.

Functie	Omschrijving	Vermeerdering Lasten	Vermeerdering Baten
130	Rampenbestrijding	-7.450	-7.450
130	Geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises in Caribisch Nederland	49.960	49.960
Totaal		42.510	42.510

Functie 600 - Arbeidsaangelegenheden algemeen beheer

Door de uitbraak van het coronavirus is er meer beroep gedaan op de voedselbank van Bonaire. Het ministerie van BZK heeft op grond van artikel 92, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wet FinBES een bijzondere uitkering van USD 215.627 aan het OLB toegekend. In het tweede kwartaal is een bedrag van USD 215.607 door BZK gestort. Dit bedrag mag slechts worden besteed aan het financieren van stichtingen gericht op tijdelijke steun in de vorm van voedselpakketten voor huishoudens, die als gevolg van de maatregelen in verband met het coronavirus onvoldoende eigen inkomsten hebben.

Verder heeft het Kabinet bij Kamerbrief van 19 juni jl. (kenmerk 2020-0000364952) 'Noodpakket 2.0 Caribisch Nederland' een tweede tranche (voor de eerste tranche wordt u verwezen naar functie 922- Algemene uitgaven en inkomsten) beschikbaar gesteld voor aanvullend eilandelijk beleid. Deze middelen kunnen worden ingezet voor een tegemoetkoming in de noodzakelijke kosten die een huishouden niet zelf kan dragen. Het aandeel van Bonaire bedraagt USD 821.128 en zal worden toegevoegd aan de vrije uitkering bij functie 921- Algemene uitkeringen.

Het OLB zal het bedrag van USD 821.128 als een bijzondere uitkering met de naam 'Kansen voor allen' oormerken. Van dit bedrag is het bestuurscollege voornemens om USD 300.000 te reserveren voor projecten ten behoeve van armoedebestrijding bij kinderen en ouderen. Vooruitlopend op de overmaking wordt voorgesteld om het bedrag van USD 821.128 mee te nemen in deze begrotingswijziging.

Functie	Omschrijving	Vermeerdering Lasten	Vermeerdering Baten
600	Voedselhulp Bonaire	215.607	215.607
600	Kansen voor allen	821.128	0
921	Vrije uitkering	0	821.128
Totaal		1.036.735	1.036.735

Functie 630 - Sociaal cultureel werk, jeugd – en jongerenwerk

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) kent conform artikel 17 van de Wet Sociale kanstrajecten jongeren BES, een jaarlijkse bedrag toe in de vorm van bijzondere uitkering. In de primaire begroting 2020 is een bedrag van USD 603.989 hiervoor gereserveerd. Deze uitkering is bedoeld als tegemoetkoming in de kosten voor de activiteiten van het projectbureau en de uitvoeringsinstantie. De hoogte van de bijzondere uitkering voor het jaar 2020 bedraagt USD 620.255. Dit betekent dat het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2020 met USD 16.266 moet worden verhoogd.

Verder heeft het ministerie van VWS met het OLB overeengekomen om een bedrag van USD 912.800 in 2019 ter beschikking te stellen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (USD 800.800) en voor het project inter(ei) landelijke opvang (USD 112.000) van slachtoffers van huiselijk geweld. In het eerste kwartaal 2020 is een totaal bedrag van USD 912.780 overgemaakt.

Functie	Omschrijving	Vermeerdering Lasten	Vermeerdering Baten
630	Sociale kanstrajecten jongeren (SKJ)	16.266	16.266
630	Huiselijk geweld en Inter(ei) landelijke opvang	912.780	912.780
Totaal		929.046	929.046

Functie 650 - Kinderopvang

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) kent op basis van Wet FinBES artikel 91, in samenhang met artikel 92, tweede lid, aanhef en onder a, een bijzondere uitkering aan het OLB toe, met een maximum bedrag van USD 5.579.919 voor het uitvoeren van de activiteiten in het kader van het Programma BES(t) 4 Kids op Bonaire. Dit bedrag bestaat uit maximaal middelen kinderopvang USD 5.421.119 en een ondersteuningsbudget BES(t) 4 Kids van USD 158.800. Het toegekend bedrag zal in 3 delen worden overgemaakt.

Conform de beschikking zal het eerste deel in het tweede kwartaal worden overgemaakt. Het betreft een bedrag van USD 1.514.080 en bestaat uit het volledige bedrag ondersteuningsbudget en 25% van de kinderopvang BES(t) 4 Kids. De bedoeling is om deel 2 en 3 in juli en november aanstaande uit te betalen. De stortingen zijn afhankelijk van de stand van zaken met betrekking tot de Tijdelijke subsidieregeling financiering kinderopvang Caribisch Nederland. In het tweede kwartaal 2020 heeft het ministerie SZW een bedrag van USD 1.514.060 voor het eerste gedeelte gestort.

Functie	Omschrijving	Vermeerdering Lasten	Vermeerdering Baten
650	BES(t) 4 Kids - programmaplan	1.514.060	1.514.060
Totaal		1.514.060	1.514.060

Functie 723 - Milieu en Natuurbeheer

Conform de beschikkingen zullen de ministeries Economische Zaken en van Landbouw, natuur en voedselkwaliteit een totaal bedrag van USD 128.447 overmaken voor het dekken van de laatste kosten van de projecten Goat eradication and control in Washington National Park en Ecologisch herstel Lac en Zuidelijk kustgebied. De ministeries hebben in totaal USD 128.427 gestort.

Functie	Omschrijving	Vermeerdering Lasten	Vermeerdering Baten
723	Goat eradication and control in Washington Park	38.140	38.140
723	Ecologisch herstel Lac en Zuidelijk kustgebied	90.287	90.287
Totaal		128.427	128.427

Functie 922 - Algemene uitgaven en inkomsten

Het ministerie SZW heeft extra middelen (eerste tranche) ter beschikking aan het OLB gesteld om de gevolgen van de coronacrisis voor kwetsbare inwoners te kunnen verlichten. Het aandeel van Bonaire bedraagt USD 649.600 en wordt bij de vrije uitkering (functie 921- Algemene uitkeringen) toegevoegd. Het OLB heeft een separate grootboekrekening in de administratie voor de financiële afhandeling van het coronavirus bij functie 922 gemaakt. Deze keuze is gemaakt om te allen tijde inzicht en informatie te kunnen verschaffen. Het bedrag van USD 649.600 wordt bij de grootboekrekening 922.00.19- Covid-19 met kostensoort 42000: Steunbehoefte verwerkt. Met deze toevoeging wordt het totaal bedrag van de noodfonds USD 2.941.513.

Functie	Omschrijving	Vermeerdering Lasten	Vermeerdering Baten
921	Vrije uitkering	0	649.600
922	Covid -19	649.600	0
Totaal		649.600	649.600

Functie 921 - Algemene uitkeringen (batenkant)

Het ministerie BZK heeft een totaal bedrag van USD 1.470.728 toegevoegd aan de voorlopige vrije uitkering van het dienstjaar 2020 van het OLB. Dit bedrag wordt bekrachtigd in de brieven 30 april (kenmerk 2020-0000213754) en 25 juni 2020 (kenmerk 2020-0000356814) en is bedoeld voor het inzetten van een tegemoetkoming in de noodzakelijke kosten die de huishoudens en kwetsbare inwoners niet kunnen dragen als gevolg van de uitbraak van het coronavirus.

Het OLB heeft een totaal bedrag van USD 4.300.378 van de diverse ministeries in het eerste en tweede kwartaal mogen ontvangen waarvan USD 2.614.043 voor het uitvoeren van reguliere bijzondere uitkering projecten en USD 1.686.335 voor het dekken van kosten in verband met de uitbraak Covid -19.

Bij vaststelling van de voorgestelde tweede begrotingswijziging 2020 zal de totale omvang van de begroting 2020 met een totaal bedrag van USD 4.300.378 aan beide kanten worden verhoogd en blijft in evenwicht.

Kralendijk, - 7 AUG 2020

Het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire,
de gezaghebber,

de eilandsecretaris, *my*

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Contactpersoon

Lisette de Wind

Datum

24 maart 2020

Ons kenmerk

Cft 202000035

Pagina

1/5

Onderwerp

Advies eerste begrotingswijziging 2020 openbaar lichaam Bonaire

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Geachte heer Rijna,

Op 27 februari 2020 heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van uw bestuurscollege (BC) de eerste begrotingswijziging 2020 (BW) ontvangen. Sindsdien hebben diverse afstemmingen met uw afdeling Financiën plaatsgevonden en is aanvullende informatie ontvangen. Hierbij ontvangt u het advies van het Cft op de BW.

Procesgang

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft bij de goedkeuring¹ van uw begroting 2020 onder meer gewezen op de verplichtingen met financiële consequenties die volgen uit het Convenant Volkshuisvesting Bonaire². Deze verplichtingen waren niet verwerkt in de begroting 2020 noch in de meerjarenraming 2021 tot en met 2023. De minister van BZK heeft hiervoor uw aandacht gevraagd en u verzocht genoemde verplichtingen zo spoedig mogelijk met een BW te verwerken in de begroting en daarvoor een uiterste datum van 15 februari 2020 genoemd.

Pas op 24 februari 2020 heeft u de minister van BZK bericht dat de BW uiterlijk op 28 februari 2020 aan het Cft zal worden aangeboden ter advisering. Daarna dient de eilandsraad te beraadslagen over de BW en dient deze aan de minister van BZK te worden voorgelegd ter goedkeuring. Gelet op de wettelijke termijnen zal het convenant waarschijnlijk pas eind april zijn verwerkt in de begroting. Het Cft heeft in 2018 en 2019 meermaals geadviseerd de begrotings- en verantwoordingscyclus te verbeteren en herhaalt dit advies gegeven de procesgang bij deze BW.

¹ Brief met kenmerk 2019-0000661088 d.d. 18 december 2019.

² Het Convenant Volkshuisvesting Bonaire is d.d. 27 juni 2019 ondertekend door het OLB en BZK waardoor verplichtingen met financiële consequenties zijn aangegaan.

Oordeel

Na verwerking van de BW voldoet de begroting 2020 niet aan artikel 19 lid 2 sub a, b en c van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius (Wet FinBES), dat onder meer stelt dat de in de begroting opgenomen baten en lasten in overeenstemming moeten zijn met de best mogelijke inschatting van reeds aangegane financiële verplichtingen en van te verwachten externe ontwikkelingen. De basis voor dit oordeel is als volgt:

- *Convenant Volkshuisvesting Bonaire:*
Ondanks de door de minister van BZK gestelde voorwaarde zijn de aangegane financiële verplichtingen niet meerjarig opgenomen in de BW maar alleen voor het jaar 2020.
- *Personeelslasten:*
De voor 2020 begrote personeelslasten tonen in vergelijking met de gerealiseerde personeelslasten 2019 een te ruime raming.
- *Rioolwaterzuiveringsinstallatie:*
De voorgenomen verplichtingen (EUR 3 miljoen) waarvoor eind 2019 door Europees Nederland omvangrijke doeluitkeringen (EUR 2 miljoen) zijn verstrekt, zijn niet in de BW verwerkt.
- *BES infrastructuurfonds:*
De (voorgenomen) verplichtingen gerelateerd aan de "meerjaren uitvoeringsprojecten wegen Bonaire 2019-2023", waarvoor Europees Nederland circa USD 16,8 miljoen beschikbaar stelt onder meer vanuit het BES infrastructuurfonds, zijn niet in de BW verwerkt.

Het Cft adviseert u dan ook de BW aan te passen alvorens deze aan de eilandsraad wordt aangeboden.

Toelichting

De BW bevat in totaal voor USD 6,3 miljoen aan wijzigingen, waarvan USD 4,4 miljoen aan technische aanpassingen voor het verwerken van de bijzondere uitkeringen en USD 1,9 miljoen aan beleidsaanpassingen. Om de beleidsaanpassingen te financieren wordt voorgesteld de baten met USD 0,9 miljoen te verhogen en andere lasten met USD 1,0 miljoen te verlagen. De begroting wordt per saldo verhoogd met USD 5,3 miljoen tot USD 54,4 miljoen en blijft in evenwicht.

Baten

De voorgestelde wijzigingen in de baten betreffen het verwerken van de bijzondere uitkeringen in de begroting (USD 4,4 miljoen) en het verhogen van de vrije uitkering³ (USD 0,9 miljoen). In de begroting 2020 is een bruto vrije uitkering van USD 27,7 miljoen opgenomen, de loon- en prijsbijstelling voor Bonaire voor 2020 van USD 0,9 miljoen wordt met deze BW in de begroting verwerkt.

³ Conform de voorlopige vaststelling van de vrije uitkering door BZK bij brief d.d. 31 januari 2020.

Lasten

De voorgestelde wijzigingen in de lasten van het jaar 2020 betreffen voornamelijk:

- Het verwerken van de bijzondere uitkeringen (USD 4,4 miljoen).
- Het verhogen van de personeelslasten (USD 0,9 miljoen).
- Het opnemen van de verplichtingen voortvloeiend uit het Convenant Volkshuisvesting Bonaire (USD 0,7 miljoen).
- Het verlagen van de lasten voor infrastructurele werkzaamheden (USD 0,4 miljoen).
- Het opnemen van een eigen bijdrage voor de opslag van vuurwerk (USD 0,1 miljoen).

Convenant Volkshuisvesting Bonaire

Het op 27 juni 2019 gesloten convenant heeft verplichtingen met financiële gevolgen voor het Openbaar lichaam Bonaire (OLB) voor de begrotingsjaren 2020 tot en met 2025. Met de BW worden de lasten voor 2020 verwerkt, het OLB geeft aan de meerjarige lasten pas in de ontwerpbegroting 2021 te zullen verwerken en geeft daardoor (zonder argumentatie) geen opvolging aan de zienswijze van de minister van BZK. Naar het oordeel van het Cft voldoet de begroting daardoor niet aan artikel 19 lid 2 van de Wet FinBES dat onder andere bepaalt dat de begroting controleerbaar moet zijn en dat de in de begroting opgenomen baten en lasten in overeenstemming moeten zijn met de best mogelijke inschatting van reeds aangegane financiële verplichtingen en van te verwachten externe ontwikkelingen. Het Cft adviseert u dan ook om met de BW ook de meerjarige lasten van het convenant in de begroting te verwerken.

Personeelslasten

Het Cft heeft in meerdere adviezen aandacht gevraagd voor een realistische raming van de personeelslasten, zoals bij de toetsing van de ontwerpbegrotingen 2019 en 2020 en de reactie op de vierde kwartaalrapportage 2019. Op de volgende bladzijde maakt het Cft in een tabel de voor 2018 t/m 2020 begrote personeelslasten inzichtelijk en ook de realisatie daarvan in 2018 en 2019. Ook worden de gemiddelde personeelslasten per FTE nader inzichtelijk gemaakt.

De voor 2020 begrote personeelslasten blijken circa USD 5 miljoen hoger te zijn dan de realisatie over 2019. Een deel hiervan is toe te schrijven aan hogere lasten in verband met CAO aanpassingen (circa USD 1,7 miljoen) en het in de begroting opnemen van 34,5 fte aan vacatures (circa USD 1,8 miljoen). Er resteert dan nog USD 1,5 miljoen aan hogere lasten waarvoor u geen afdoende verklaring heeft gegeven. Daardoor zijn ook de begrote personeelslasten in de BW niet in overeenstemming met de criteria zoals vervat in artikel 19 lid 2 van de Wet FinBES. Het Cft adviseert u de BW op dit punt aan te passen.

Het Cft merkt op dat in 2018 en 2019 het OLB ook een forse stijging van de formatie had begroot (vacatures), maar deze is uitgebleven. Het Cft adviseert u dan ook per maand de werkelijke formatie en verwachte ontwikkeling daarvan af te zetten tegen de begrote personeelslasten en deze zo nodig met iedere BW conform aan te passen.

Ook adviseert het Cft u om te bezien of u meer gebruik kunt maken van externe inhuur als vacatures moeilijk kunnen worden ingevuld, zodat de beleidsmatige doelen wel verwezenlijkt kunnen worden.

	Begroot 2018 (incl. BW)	Realisatie 2018	Begroot 2019 (incl. BW)	Realisatie 2019	Begroot 2020 (incl. BW)
Personeelslasten in dienst (incl. stelposten)	USD 20,0 miljoen	USD 17,4 miljoen	USD 18,8 miljoen	USD 17,6 miljoen	USD 22,6 miljoen
Totaal aantal FTE	370	338	343	350	351
Begrote vacatures		0	23	0	34,5
<i>Gemiddelde personeelslasten per FTE</i>	<i>USD 54 duizend</i>	<i>USD 51 duizend</i>	<i>USD 51 duizend</i>	<i>USD 50 duizend</i>	<i>USD 58 duizend</i>
Laasten voormalig personeel	USD 1,0 mln.	USD 1,4 mln.	USD 1,2 mln.	USD 1,2 mln.	USD 1,1 mln.
Totale personeelslasten	USD 21,0 miljoen	USD 18,8 miljoen	USD 20,0 miljoen	USD 18,8 miljoen	USD 23,7 miljoen
Laasten externe inhuur	USD 1,6 miljoen	USD 1,2 miljoen	USD 1,4 miljoen	USD 0,6 miljoen	USD 1,5 miljoen

Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)

In juni 2019 is een intentieovereenkomst getekend tussen het OLB, het ministerie van BZK en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), waarin staat dat partijen elk EUR 1 miljoen (circa USD 1,1 miljoen) zullen bijdragen ter afronding van de RWZI. Eind 2019 hebben de ministeries van BZK en IenW ieder EUR 1 miljoen doeluitkering verstrekt aan het OLB. Het OLB heeft een deel van het overschot 2018 bij vaststelling van de jaarrekening gereserveerd voor de RWZI (USD 0,7 miljoen). Het OLB dient daarom nog USD 0,4 miljoen aanvullend bij te dragen. Ook dient de begroting 2020 te voorzien in de voorgenoemde uitgaven van EUR 3 miljoen. Het Cft stelt vast dat de BW hierin niet voorziet en adviseert u dit alsnog te verwerken zodat de RWZI kan worden afgerond.

BES Infrastructuur

De (voorgenomen) verplichtingen gerelateerd aan de "meerjaren uitvoeringsprojecten wegen Bonaire 2019-2023", waarvoor Europees Nederland circa USD 16,8 miljoen beschikbaar stelt onder meer vanuit het BES infrastructuurfonds, zijn niet in de BW verwerkt.

Kenmerk
Cft 202000035
Blad
5/5

Het OLB heeft in 2019 al circa USD 9,5 miljoen ontvangen van Europees Nederland. Het project is eind 2019 gestart, maar de begroting 2020 (en meerjarenraming) voorziet niet in de verwachte financiële verplichtingen. Het Cft adviseert u deze alsnog te verwerken.

Tot slot

De situatie sinds het opstellen van deze begrotingswijziging is door de wereldwijde uitbraak van het Corona virus aanzienlijk veranderd. Het Cft constateert dat Bonaire maatregelen heeft genomen om de verspreiding tegen te gaan en hoopt dat deze effectief zijn. Het Cft wenst u daarbij sterkte toe. Ondernemers en werknemers vooral in de toeristensector zijn zwaar getroffen door deze maatregelen. Nederland heeft daarom besloten om het noodpakket banen en economie ook op de BES eilanden toe te passen. Ook dient de begroting te worden aangepast op het wegvallen van de inkomsten en het Cft is graag bereid u waar mogelijk te adviseren over hoe de financiële gevolgen het beste kunnen worden verwerkt in de begroting.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Contactpersoon

Cluster BES

Datum

2 juni 2020

Ons kenmerk

Cft 202000069

Pagina

1/2

Onderwerp

Amendement eerste begrotingswijziging 2020 openbaar lichaam Bonaire

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlagen

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Geachte heer Rijna,

Het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) heeft op 29 mei 2020 het voorstel houdende amendering van de door u aan de Eilandsraad aangeboden eerste begrotingswijziging 2020 (BW) ontvangen. Conform artikel 18 lid 2 van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) ontvangt u hierbij het advies van het Cft op dit amendement.

Procesgang

Bij de goedkeuring van de begroting 2020 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) het OLB verzocht om uiterlijk 15 februari 2020 een eerste BW voor het jaar 2020 in te dienen. Het Cft heeft op 27 februari 2020 de eerste BW ontvangen en hier op 24 maart jl. over geadviseerd. Het Cft was van oordeel dat de begroting na verwerking van de BW niet voldeed aan artikel 19 lid 2 sub a, b en c van de Wet FinBES en verzocht uw bestuurscollege om de BW, conform advies van het Cft, aan te passen alvorens deze aan te bieden aan de Eilandsraad. Op 24 april jl. (meer dan twee maanden na de uiterlijke datum aangegeven door het ministerie van BZK) is de aangepaste BW aan de Eilandsraad aangeboden. Deze heeft hierop besloten de voorliggende BW te amenderen.

Advies

Het Cft adviseert positief over het voorgestelde amendement dat voorziet in een verhoging van de post onvoorzien met USD 1 miljoen voor lasten in verband met de Covid-19 crisis, te dekken uit een onttrekking aan de algemene reserve.

Toelichting

In het amendement geeft u aan dat de post "Onvoorzien" al volledig is benut voor lasten in verband met de Covid-19 crisis. Daarom stelt u voor om de post "Onvoorzien" met USD 1 miljoen te verhogen van USD 1,3 miljoen (voorgesteld in de aangepaste eerste BW) tot USD 2,3 miljoen.

Kenmerk
Cft 202000069
Blad
2/2

Het Cft stemt in met deze wijziging van de begroting zoals verwerkt in het voorliggende amendement. Indien de post "Onvoorzien" ontoereikend is voor het opvangen van onverwachte tegenvallers, kan worden teruggevallen op de post "Algemene reserve". Conform de Nota van Toelichting bij artikel 18 van het Besluit Begroting en Verantwoording openbare lichamen BES is de aard van de algemene reserve primair die van buffer voor het opvangen van risico's die niet in de begroting afgedekt kunnen worden en voor het opvangen van onverwachte tegenvallers. De huidige situatie in verband met Covid-19 wordt beschouwd als een onverwachte tegenvaller.

Om te kunnen onttrekken aan de algemene reserve is bovendien van belang dat de besteedbare middelen toereikend zijn. Per ultimo december 2019 was de stand van de algemene reserve USD 42,2 miljoen, inclusief het uit de vierde uitvoeringsrapportage 2019 blijkende voorlopig resultaat over 2019 van USD 9,1 miljoen. Ultimo maart 2020 bedroeg de liquiditeitspositie van het OLB conform het Geïntegreerd Middelenbeheer (GMB) USD 47,1 miljoen. Hiervan was USD 16,1 miljoen vrij besteedbaar¹.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De Eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd financiën van het openbaar lichaam Bonaire

¹ Hierbij moet rekening worden gehouden met de hoogte van de bestemde reserves.

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Contactpersoon

Cluster BES

Datum

20 juli 2020

Ons kenmerk

Cft 202000095

Pagina

1/3

Onderwerp

Advies tweede begrotingswijziging 2020 openbaar lichaam Bonaire

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

-

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Geachte heer Rijna,

Op 9 juli 2020 heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van uw bestuurscollege (BC) de herziene tweede begrotingswijziging 2020 (BW) ontvangen. Hierbij ontvangt u het advies van het Cft op deze BW.

Procesgang

Het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) heeft op 2 april jl. een tweede BW voor het jaar 2020 ingediend bij het Cft, waarop het Cft op 14 april jl. een advies¹ heeft uitgebracht. Het Cft was van oordeel dat de BW niet voldeed aan artikel 19 lid 2 van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius (Wet FinBES), meer in het bijzonder de onderdelen sub b, c en d. Daarom werd u geadviseerd in mei jl. een aangepaste BW in te dienen op basis van de eerste uitvoeringsrapportage (UR) 2020 en het actuele zicht op de Covid-19 ontwikkelingen. Op 29 april jl. heeft u de eerste UR 2020 ingediend, maar deze niet voorzien van een BW. In de reactie van het Cft op de eerste UR 2020² heeft het Cft u er nogmaals aan herinnerd om op korte termijn een BW voor 2020 in te dienen, gebaseerd op de eerste kwartaal uitvoering en aangepaste prognoses. U reageerde op 26 mei jl. op de brief van het Cft en informeerde onder meer uiterlijk 30 juni een aangepaste tweede BW 2020 aan te bieden. Op 29 juni jl. heeft u uitstel hiervoor verzocht tot 8 juli 2020.

Het Cft constateert dat dit proces, net als bij de indiening van de eerste BW 2020, te lang heeft geduurd. Het Cft benadrukt opnieuw de noodzaak om de begrotingscyclus te verbeteren.

¹ Kenmerk: Cft 202000044

² Brief gedateerd 12 mei 2020 met kenmerk Cft 202000059

Advies

Het Cft adviseert positief op de door u voorgestelde wijzigingen in de begroting 2020. De begroting 2020 wordt per saldo verhoogd met USD 4,3 miljoen naar USD 87,5 miljoen aan baten en lasten. Het verwachte resultaat over 2020 blijft ongewijzigd (nihil).

Het Cft merkt op dat de als gevolg van de Covid-19 crisis verwachte inkomstenderving niet in de BW is verwerkt, ondanks het verzoek³ van het Cft hiertoe. Nog niet is bekend welke financiële steun de Rijksoverheid zal verstrekken om deze inkomstenderving op te vangen⁴. Het Cft adviseert daarom nu om nadat de hoogte van de inkomstenderving en de financiële steun bekend zijn, deze met een BW te verwerken in de begroting.

Na goedkeuring van de tweede BW heeft het OLB USD 4,0 miljoen aan middelen gereserveerd om de gevolgen van de Covid-19 crisis op te vangen. Dit is aanvullend op de directe steunmaatregelen van de Rijksoverheid aan voornamelijk ondernemers, onder meer om ontslagen te voorkomen. Het Cft adviseert u te zorgen voor adequate maandelijkse verantwoording over de aanwending van de USD 4,0 miljoen en daarbij de verwachte aanwendingen voor de resterende maanden van 2020 te betrekken.

Toelichting

Technische aanpassingen

De voorgestelde wijzigingen bedragen in totaal USD 4,3 miljoen en bestaan uit in de begroting op te nemen reguliere bijzondere uitkeringen van USD 2,6 miljoen en door de Nederlandse ministeries beschikbaar gestelde financiële steun in verband met de Covid-19 crisis van USD 1,7 miljoen. Laatstgenoemde categorie bestaat uit:

- USD 0,2 miljoen aan voedselhulp
- USD 0,8 miljoen aan extra middelen in verband met aanvullende noodhulp
- USD 0,7 miljoen vanuit het ministerie van SZW om de gevolgen van de coronacrisis voor kwetsbare inwoners te kunnen verlagen.

Het OLB heeft voorgesteld het bedrag van USD 0,8 miljoen te oormerken als een bijzondere uitkering 'Kansen voor allen', waarvan USD 0,3 miljoen is gereserveerd voor armoedebestrijding bij kinderen en ouderen. Uit de toelichting is niet te herleiden of dit project direct verband heeft met de financiële steun in verband met de Covid-19 crisis en in hoeverre dit dubbelt met het landelijke (inkomens)beleid. Het Cft adviseert u om in overleg met het ministerie van BZK te treden over de voorgestelde aanwending van de beschikbaar gestelde middelen vóór aanbidding aan de eilandsraad.

(Covid-gerelateerde) beleidsaanpassingen

In de door u verschaften documenten bij de tweede BW geeft u inzicht in de verwachte inkomstenderving 2020. Deze derving is nog niet verwerkt in de nu ingediende herziene tweede BW 2020.

³ Kenmerk: Cft 202000044

⁴ Brief staatssecretaris Knops d.d. 19 juni 2020 "Noodpakket 2.0 Caribisch Nederland" aan de Tweede Kamer. Kenmerk: 2020-0000364952

Kenmerk
Cft 202000095
Blad
3/3

De Rijksoverheid heeft besloten⁵ om het in maart aangekondigde noodpakket voor Caribisch Nederland voor de periode april tot en met juni met vier maanden te verlengen. In de brief aan de Tweede Kamer van 19 juni jl. gaf de staatssecretaris van BZK aan, naar aanleiding van de mogelijke inkomstendaling door het stilvallen van de economie, in gesprek met het OLB te zijn om de omvang van de financiële problematiek in beeld te brengen en oplossingsrichtingen te verkennen. Aangezien deze gesprekken nog niet zijn afgerond adviseert het Cft u om zodra bekend is wat de inkomstenderving is in 2020 en de omvang van de financiële steun van de Rijksoverheid, deze cijfers te verwerken in een BW en deze bij het Cft in te dienen.

Volgens de tot nu toe aangeleverde stukken heeft het OLB USD 4,0 miljoen gereserveerd om de gevolgen van de Covid-19 crisis op te vangen:

- reserveringen zoals opgenomen in de goedgekeurde eerste BW 2020 van USD 2,3 miljoen,
- reserveringen zoals opgenomen in onderhavige tweede BW van USD 1,7 miljoen.

In uw aanbiedingsbrief wordt verwezen naar een bijlage, waarin de kosten die tot en met juni zijn gemaakt worden gepresenteerd. De betreffende bijlage is niet meegestuurd. Het is voor het Cft dan ook niet duidelijk hoeveel van het tot nu toe gecreëerde noodfonds is aangewend en hoeveel mogelijk nog nodig is ter dekking van de verwachte inkomstenderving en additionele uitgaven.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
Het waarnemend hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire

⁵ Kenmerk: 2020-0000364952

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan het Openbaar Lichaam Bonaire
T.a.v. de gezaghebber
Plasa Reina Wilhelmina 1
Kralendijk
Bonaire

Per email: gezaghebberbonaire@bonairegov.com
dudley.wedervoort@bonairegov.com

Datum 30 april 2020
Betreft Vrije uitkering BES 2020 aanvullende middelen SZW

Zoals aangekondigd in de brief van 24 april jl. (kenmerk 2020-0000209931) stelt het ministerie van SZW extra middelen beschikbaar voor eilandelijk beleid om de gevolgen van de coronacrisis voor kwetsbare inwoners van Caribisch Nederland te verzachten. Deze middelen worden toegevoegd aan de vrije uitkering.

Er is een bedrag toegezegd van € 1.000.000,- aan de openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Het aandeel van Bonaire hierin betreft een bedrag van € 580.000,-. Omgerekend in US dollars is dit een bedrag van \$ 649.600,-

Dit bedrag wordt overgemaakt naar de bankrekening van het Cft Bonaire rek.nr. 5500060.30 (First Caribbean International Bank, Willemstad, Curaçao, SWIFT: FCIBCWC2)

Conform de werkwijze van de vrije uitkering wordt dit bedrag als voorschot verstrekt en volgt er na dit jaar een vaststelling op basis van uw verzoek tot vaststelling.

Hoogachtend,

Dirk-Jan Bonnet
Directeur Koninkrijksrelaties

**Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties**
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Contactpersoon
Jasmijn Kossick
T +31650035794
jasmijn.kossick@minbzk.nl

Kenmerk
2020-0000213754

Uw kenmerk

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Bestuurscollege Bonaire
Bestuurskantoor
Kaya Grandi 51
Kralendijk
Bonaire, Caribisch Nederland

DG Koninkrijksrelaties
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](http://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Contactpersoon
Melissa Hulscher

T +31 611413658
[melissa.hulscher@rijksoverhei
d.nl](mailto:melissa.hulscher@rijksoverheid.nl)

Kenmerk
2020-0000258557

Uw kenmerk

Datum **26 MEI 2020**
Betreft Voedselhulp Bonaire

Geachte heer Rijna,

De inwoners van Caribisch Nederland worden hard geraakt door de gevolgen van de maatregelen die zijn getroffen in verband met COVID-19. Voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba geldt dat er in toenemende mate een beroep wordt gedaan op de voedselbank (Bonaire) of de openbare lichamen (Sint Eustatius en Saba) voor voedselpakketten/-vouchers. Hierdoor is behoefte aan extra financiële steun. Met het oog hierop verleen ik het openbaar lichaam Bonaire, op grond van artikel 92, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius (FinBES) een bijzondere uitkering van \$215.627.

Voorschriften

Aan deze bijzondere uitkering zijn de volgende voorschriften verbonden:

- Het toegekende bedrag dient uiterlijk op 31 december 2020 te zijn besteed.
- Het toegekende bedrag mag slechts worden besteed aan het financieren van stichtingen gericht op tijdelijke steun in de vorm van voedselpakketten voor huishoudens die als gevolg van de maatregelen in verband met het coronavirus onvoldoende eigen inkomsten hebben.
- U dient in de jaarrekening, die krachtens artikel 28 van de FinBES jaarlijks wordt opgesteld, aan te geven welk bedrag besteed is aan de hierboven genoemde activiteiten.
- Aan de hand van de vastgestelde jaarrekening 2020 wordt bepaald of aan voornoemde voorschriften is voldaan en kan het eventueel teveel aan het openbaar lichaam betaalde bedrag aan bijzondere uitkering worden teruggevorderd.
- Verzoeken om informatie van medewerkers van het ministerie van BZK over de uitgevoerde activiteiten dient u te allen tijde te honoreren.

Het toegekende bedrag zal worden overgemaakt op rekeningnummer 30100203 bij de Maduro and Curiel's bank (Bonaire) NV, SWIFT MCBKBQBN onder vermelding van 'Voedselhulp COVID-19'.

Beroep en bezwaar

Belanghebbenden kunnen, binnen zes weken ingaande de dag na verzending van dit besluit, hiertegen schriftelijk beroep instellen door indiening van een

Datum

Kenmerk
2020-0000258557

beroepschrift bij het Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Voorafgaand aan het indienen van een beroepschrift kan, binnen voornoemde termijn, schriftelijk eerst bezwaar worden gemaakt bij de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zowel het beroepschrift als het bezwaarschrift moet zijn ondertekend en zijn voorzien van:

- de datum;
- een naam;
- het adres van de indiener;
- de gronden van beroep/bezwaar, waaronder het belang dat de indiener erbij heeft;
- een aanduiding van hetgeen wordt gevorderd;
- en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het is gericht.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. R.W. Knops

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan het openbaar lichaam Bonaire
T.a.v. de gezaghebber
Plasa Reina Wilhelmina 1
Kralendijk
Bonaire

Per e-mail: edison.rijna@bonaigov.com
dudley.wedervoort@bonaigov.com

**Directoraat-generaal
Koninkrijksrelaties**
Cluster Financiën & Economie

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2020-0000356814

Uw kenmerk

Datum 25 juni 2020
Betreft Toevoeging vrije uitkering n.a.v. noodpakket 2.0 CN

Zoals aangekondigd in de Kamerbrief 'Noodpakket 2.0 Caribisch Nederland' van 19 juni jl. (kenmerk 2020-0000364952) stelt het kabinet net als in de eerste tranche extra middelen beschikbaar voor aanvullend eilandelijk beleid. Deze middelen kunnen worden ingezet voor een tegemoetkoming in de noodzakelijke kosten die een huishouden niet zelf kan dragen. Vanuit het noodpakket wordt in totaal € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode van vier maanden.

Het aandeel van Bonaire hierin betreft een bedrag van € 733.150. Omgerekend naar Amerikaanse dollars bedraagt het aandeel van Bonaire USD 821.128. De middelen worden toegevoegd aan de vrije uitkering.

Dit bedrag wordt overgemaakt naar de bankrekening van het College financieel toezicht Bonaire rek.nr. 5500060.30 (First Caribbean International Bank, Willemstad, Curaçao, SWIFT: FCIBCWC2).

Conform de werkwijze van de vrije uitkering wordt dit bedrag als voorschot verstrekt en volgt er na dit jaar een vaststelling op basis van uw verzoek tot vaststelling.

Hoogachtend,

Dirk-Jan Bonnet
Directeur Koninkrijksrelaties